

Belang van een goede waterkwaliteit in het IJperveld

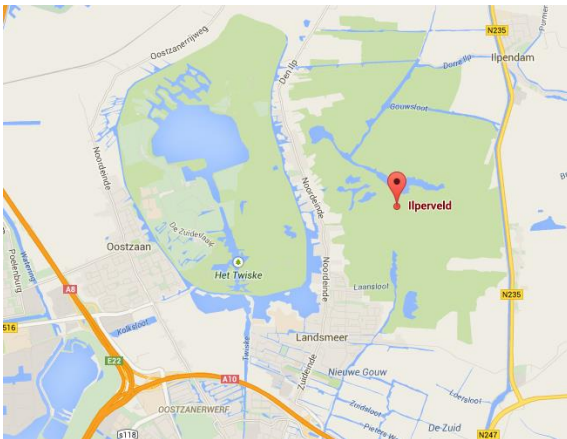
Ruby Neugebauer

Onderzoeksvraag

Hoe kan het watersysteem van het IJperveld verbeterd worden, zodat het aan de EU-Habitatrichtlijn, de EU-Vogelrichtlijn en de doelstellingen van de KRW voldoet?

Gebiedsbeschrijving

Het IJperveld is een veenweidegebied in Landsmeer. Het is een onderdeel van de polder Waterland, welke bemalen wordt door de gemalen "Kadoelen" (Amsterdam) en "De poel" (Monnickendam). In het gebied zijn vuilstortplaatsen en grote en verontreinigde baggerhoeveelheden aanwezig. Daarnaast is er een slechte waterkwaliteit door eutrofiëring. Het IJperveld heeft grote natuurwaarden die hierdoor onder druk staan. Het IJperveld is aangewezen als speciale beschermingszone op grond van de EU-Habitatrichtlijn en de EU-Vogelrichtlijn. Tevens moet Nederland in 2015 voldoen aan de waterkwaliteit doelstellingen van de KRW [1].

Figuur 1: Kaart IJperveld [2].

Resultaten

De Vogel- en Habitatrichtlijn richt zich op het realiseren van een gunstige staat van instandhouding voor de soorten en habitats waarvoor het gebied is aangewezen. [3] Een aantal hiervan zijn afhankelijk van helder en plantenrijk water. Hierdoor is het noodzakelijk dat de waterkwaliteit in het IJperveld verbeterd.

Figuur 2: Het IJperveld [4].

Volgens het KRW moeten alle waterlichamen in 2015 een goede ecologische en chemische toestand bereiken. Zij maakt hierbij onderscheid in natuurlijke en sterk veranderde, kunstmatige wateren. Het IJperveld valt in de laatste categorie en heeft daardoor een aangepaste doelstelling. Deze doelstelling wordt afgeleid van een

aangepaste referentietoestand (MEP), welke weer is afgeleid van de referentietoestand van het natuurlijke watertype wat er het meest op lijkt [5].

De referentie voor het IJperveld is dus helder en plantenrijk water.

In het IJperveld is een water- en stoffenbalans opgesteld door middel van het oppervlaktewatermodel SOBEK. Hierdoor is gebleken dat de belasting met voedingsstoffen erg hoog is. 50% hiervan wordt door boezemwater bepaald. Ook wanneer de inlaat van boezemwater gereduceerd wordt staat het totaal aan voedingsstoffen nog een goede waterkwaliteit in de weg [1]. Het IJperveld is uiteindelijk onderdeel van het grote waterlichaam Waterland. Hierdoor zal het nog moeilijker zijn om de doelstelling te behalen.

Figuur 3: Inpakken van vuilstorten met bagger in het IJperveld [6].

Conclusie

Het IJperveld heeft een hoge belasting en is erg voedselrijk. Hierdoor kan een helder en plantenrijk water in veel delen alleen bereikt worden door intensief beheer. Het menselijk gebruik is de oorzaak van deze hoge belasting. Mede door het ontwateren van veen, bemesting en het toestaan van boezemwater in het gebied. Uiteindelijk leiden de verschillende doelstellingen voor een groot probleem. Voor de doelstelling voor weidevogels is er bijvoorbeeld intensieve bemesting nodig, terwijl er voor een betere waterkwaliteit een afname in deze belasting nodig is. Dit zou opgelost kunnen worden door een andere inrichting van het watersysteem. Wanneer de grondwaterstand tot het maaiveld verhoogt zou worden, zou de veenvorming gestimuleerd worden. Veenvorming zou, in combinatie met verbrakking, kunnen zorgen voor helder en plantenrijk water. De bemesting kan dan sterk omlaag worden gebracht en het voedselrijke kwel neemt af [1]. Dit zal op lange termijn een goede mogelijkheid zijn voor het halen van de doelstellingen.

Referenties

- [1] Witteveen+Bos (2005). Onderzoek en advies voor verbetering van de waterkwaliteit en natuurwaarden van het IJperveld.
- [2] Google Maps, 21 januari 2015, www.google.nl/maps
- [3] Planbureau voor de Leefomgeving, 23 januari 2015, <http://themasites.pbl.nl/balansvandeleeftomgeving/2012/>
- [4] Cityfan, 21 januari 2015, <http://www.cityfan.nl/nederland/>
- [5] Rijkswaterstaat, 23 januari 2015, http://www.rijkswaterstaat.nl/water/wetten_en_regelgeving
- [6] Landschaps Noord-Holland, 23 januari 2015, <http://www.landschapnoordholland.nl/node/3510>